

Aviation Coaching: Waar vliegen en persoonlijke groei samenkomen

Het tweejaarlijkse Onderzoek Professionele Coachmarkt, uitgevoerd door NOBCO, is door ruim 800 coaches ingevuld en biedt een helder beeld van de huidige coachwereld. Achter elk antwoord schuilt echter een uniek verhaal. In dit artikel belichten we het verhaal van Jean van 't Hof, verkeersvlieger (piloot) bij een Nederlandse luchtvaartmaatschappij en al 18 jaar eigenaar van 'Aviation Coaching', een praktijk waarin de luchtvaartwereld praktisch en metaforisch als inspiratiebron wordt ingezet.

Tekst: Eva van Duin

Je bent piloot en coach – een bijzondere combinatie. Hoe is die loopbaanontwikkeling ontstaan, en wat bracht je ertoe om naast het vliegen ook te gaan coachen?

Het korte antwoord op deze vraag is dat ik mijn passie voor het helpen van mensen wilde combineren met mijn passie voor vliegen. Het uitgebreidere antwoord is

dat mijn loopbaan minder standaard dan gemiddeld verlopen is. Na de middelbare school ben ik economie gaan studeren en het bedrijfsleven ingegaan. Ik kwam erachter dat mijn kracht bij training en coaching lag, minder bij het bedrijfsleven zelf. Ik was zoekende, heb twee jaar psychologie gestudeerd, me aangemeld voor de geneeskunde loting. Én, de vliegwereld trok. Uiteindelijk heb ik me aangemeld voor de vliegopleiding. Op mijn 31e begon ik mijn vliegcarrière.

Het vliegen, de interesse in coaching en mijn persoonlijke zoektocht hebben mij aan het denken gezet. Ik wilde mijn ervaring en kennis combineren en besloot een geaccrediteerde coachopleiding te volgen. Mijn coachpraktijk 'Aviation Coaching' volgde snel.

In 2008 richtte je je coachpraktijk op. Wat houdt deze vandaag de dag in?

Zo'n 70% van mijn werkzaamheden bestaat uit persoonlijke coaching aan aspirant en ervaren verkeersvliegers. Ik begeleid (jonge) mensen richting vliegopleiding of pilotenselectie. Maar ik coach ook ervaren vliegers die een overstap willen maken naar een andere luchtvaartmaatschappij of tegen belemmeringen aanlopen. Bij iedereen hangt er veel van af: de lat ligt enorm hoog binnen de luchtvaart. Een fout kan het verschil betekenen tussen wel of niet piloot worden of blijven. Ook piloten zijn mensen die tegen faalangst, uitdagende omstandigheden, eerdere negatieve ervaringen of persoonlijke valkuilen aanlopen. Dus hoe ga je hiermee om?

Naast deze doelgroep bied ik, samen met een team van 17 trainers, trainingen aan. Ook buiten de vliegwereld (bijvoorbeeld Meldkamer Amsterdam, Nyenrode, Schouten & Nelissen). Denk hierbij aan teambuilding en Crew Resource Management (CRM) trainingen. De simulator is hierbij het startpunt; we zetten de medewerkers in de flight simulator (of andere werkveldsimulatie). Uit zo'n simulatie komt altijd veel informatie. Hoe is de cultuur in het team, hoe wordt er gecommuniceerd, hoe gaat men om met fouten? Hierna kijken we samen verder.

Af en toe begeleid ik ook mensen buiten de luchtvaart, bijvoorbeeld bij life- of loopbaanvragen of vliegangst. Uniek is dat klanten, ter ondersteuning of puur voor de ervaring, een simulatie- of Cessna vlucht met mij kunnen maken. Naast mijn werk als verkeersvlieger coach ik gemiddeld 2 dagen per week vanuit mijn praktijk aan huis.

In deze editie van Coach. staat het 'Onderzoek Professionele Coachmarkt' centraal. Wat vind je van het belang of de relevantie hiervan?

Het verzamelen van data is misschien niet het meest sexy, maar je hebt het nodig om de kwaliteit en effectiviteit van coaching te meten, erover te kunnen discussiëren, te kunnen zeggen wat er nu feitelijk speelt. Anders kan de relevantie en effectiviteit van coaching ter discussie gesteld worden. Ik probeer op kleine schaal ook mijn coachtrajecten meetbaar en toetsbaar te maken, door een goede intake te doen, een coachovereenkomst te maken en aan het einde goed te evalueren. Anders doe je in feite maar wat. We zijn dit als coaches aan onze professie verplicht.

Als piloot word je regelmatig getraind en getoetst via simulaties. Hoe kijk je als coach aan tegen bijscholing en professionalisering? Wat doe jij om jezelf in dit vak scherp en actueel te houden?

Uiteraard volg ik intervisie. Daarnaast ben ik bezig met mijn certificering tot Master Practitioner. Ik luister veel boeken, mijn auto is mijn mobiele universiteit. En ik heb een eigen coach om persoonlijke en professionele thema's mee te bespreken. Ik vind goede evaluatiegesprekken met mijn coachees en reflectieverslagen ook van groot belang.

Hoe belangrijk is certificering voor jou als coach?

Ik vind het een heel mooie manier om allerlei thema's aangereikt te krijgen waar je over na mag denken. De vraag naar mijn bijdrage aan het vak zette me echt aan het denken. Een aantal jaar geleden had ik daar nog helemaal geen visie op. Collega's, particulieren en teams letterlijk en figuurlijk boven zichzelf laten uitstijgen middels coaching is geweldig om te mogen doen. Ik hoop ook bij te dragen aan het langzaam geaccepteerd krijgen van personal coaching in onze vliegwereld.

VIATION

Welke plaats hebben professionalisering en certificering binnen het team van 'Aviation Coaching' en hoe draag jij daaraan bij?

De trainers zijn geen coach, dus hoeven geen EIA-certificering te bezitten. Maar ik heb ze wel recent aangeboden een training naar keuze te volgen. Via een groepsapp delen we zakelijk en inhoudelijk inspiratie, al verschilt de behoefte per persoon. In essentie ben ik toch een zzp-er met een flexibele schil van freelancers.

Hoe geef jij in je praktijk concreet vorm aan diversiteit en inclusiviteit?

Ik benoem dit tijdens een kennismakingsgesprek en stuur de ethische code van NOBCO altijd mee. Ook check ik met de coachee of er een klik is. En ik voer een coachgesprek niet als ervaren vlieger, maar als coach met een open en nieuwsgierige houding. Door de tussentijdse reflectieverslagen en evaluaties krijg ik een goed beeld van de beleving van de coachees en kan ik tijdig bijsturen, mocht dat nodig zijn. Daarnaast heb ik bij de trainingen een heel divers team qua achtergrond, geslacht, afkomst, ervaring, leeftijd, etc.

De coachmarkt is volop in beweging, met steeds meer aanbieders en steeds veranderende behoeften. Hoe blijf jij – en hoe blijft 'Aviation Coaching' – adaptief en relevant in deze dynamische omgeving? Hoeveel vertrouwen heb je dat je dit in de toekomst kunt blijven doen?

Wat 'Aviation Coaching' aanbiedt is uniek. Er zijn concurrenten op het selectiegebied, maar die geven training. En ik ga een slag dieper, mensen krijgen leerervaringen en kennis over zichzelf mee die breder zijn dan de selectieprocedure of de huidige situatie. Wat wel belangrijk is om te zeggen is dat coaching in de vliegwereld nog geen gemeengoed is. Hoewel er meer aandacht is voor soft skills leeft er ook nog het idee dat je alles zelf moet kunnen, anders ben je niet geschikt. Dit terwijl je als piloot levenslang blijft leren, via examens, nieuwe trainingstrajecten. En dan kom je jezelf elke keer weer tegen.

Ik probeer heel goed te luisteren naar de behoefte van mijn klanten. Zo heb ik in de afgelopen jaren mijn coachdiensten aangepast. Ik heb bijvoorbeeld gemerkt dat mensen in aanloop naar een vliegopleiding of selectie vaak meer tijd nodig hebben om dingen te laten bezinken en uit te werken. Hier heb ik het coachtraject op aangepast. Soms besluiten mensen nu ook meer coaching te nemen omdat het hen zoveel bracht. En dit levert voor beide partijen meer diepgang op.

Ik heb al met al heel veel vertrouwen in mijn coachpraktijk. De luchtvaart zal sowieso niet stoppen. Potentiële coachees realiseren zich steeds meer dat een coachtraject de investering waard is. En het is voor mij geen broodwinning. Ik zou het ook zo pro deo doen, het is te leuk.

Wat is voor jou persoonlijk de grootste uitdaging in het coachvak? Waar loop je zelf tegenaan, en hoe ga je daarmee om?

Mijn eigen grenzen; ik wil zo graag mensen helpen. Mijn uitdaging is dan ook mijn agenda minder vol te plannen. Ik probeer vaste coachdagen aan te houden, maar als je net thuis gekomen bent van een vlucht betekent dat zorgvuldig bekijken of je fit genoeg bent om te coachen. De onregelmatigheid van mijn schema is in dat opzicht een uitdaging. Mijn grenzen bewaken (wat mijn vrouw overigens goed voor mij doet) en meer uitbesteden betekent meer tijd kunnen besteden aan mijn gezin, mijn dochters. Zeer belangrijk.

Tot slot: wat zou je collega-coaches graag willen meegeven, vanuit jouw ervaring als coach en gezagvoerder?

Maak een eigen 'vliegplan' voor je loopbaan. Heb je een koers voor jezelf uitgezet? Ga je nog een level klimmen, wijk je uit of ben je begonnen met de afdaling en hoe wil je dat doen? Als je dit bewuster doet kan je zelf veel meer uit je coachloopbaan halen. En the sky is hierbij de limit. Ik had dingen die ik nu aanga nooit durven dromen. Dat ik met meldkamers en ziekenhuizen samenwerk en een lezing geef waar artsen willen leren van de werkwijze en veiligheidscultuur in de luchtvaart. Ik vind het fascinerend!

Jean van 't Hof is een ervaren verkeersvlieger en gepassioneerd coach. Na een carrièreswitch van het bedrijfsleven naar de luchtvaart, richtte hij 'Aviation Coaching' op: een coachpraktijk waarin hij zijn passie voor vliegen combineert met het begeleiden van individuen, teams en organisaties.

Jean begeleidt mensen met uiteenlopende vragen, van sollicitatie en selectie tot diepere loopbaan- en levensvragen. In teamtrainingen ligt de focus op samenwerking, veiligheid en communicatie.

Zijn missie is helder: mensen helpen letterlijk en figuurlijk boven zichzelf uit te stijgen.

**‘Ik hoop
in de
vliegwereld
bij te kunnen
dragen aan
het meer
geaccepteerd
krijgen van
coaching.’**